

ind i Rigsdagen ved Andragender fra Slagterforeningen, og det vil muligvis føre til, at kun Slagtere kunne slagte paa Landet, til at den store Landbefolkning er henvist til Slagterne alene. Den, der har et Kreatur, der ikke er rigtig rafft, er afhængig af, hvad Slagteren vil give derfor, og saa ovenikjøbet er han forpligtet til at hente Dyrslagen. Det er en farlig Bestemmelse: Slagteren tager sin Part, og Dyrslagen sin. Det vil gaa saaledes, at, naar Kreaturet ikke er stort, bliver det slugt af den One, og Vedkommende faar Lov til at give en Præmie i Tilgift til den Anden. Det er en farlig Bestemmelse, og jeg vil hellere raade mine Standsfæller til at stemme for de Vindringer, som ere stillede af det 1ste Mindretal (Afbrydelse). Jeg sagde: Standsfæller, men mente naturligvis Meningsfæller. Det var da forresten ikke saa farligt, om jeg talte om Standsfæller; Bondestanden er jo ogsaa en Stand, og jeg føler mig stolt af at bære Navnet Bonde, og naar jeg henregner mig til denne Stand, er Udtrykket ikke forkasteligt. Jeg tror, vi gjøre forfæret ved at stemme for det, der er opstillet af Flertallet; jeg tror, det vil staa Befolkningen og føre farlige Konsekvenser med sig.

Justitsministeren (M. L. Lemann): Jeg tror, at man i en Del af den Debat, som har fundet Sted her, navnlig idag, har været tilbøjelig til at drage principielle Betragtninger mere frem, end der egentlig er Grund til. Man har paa denne Maade stillet sig i en skarpere Modsetning til hinanden, end man egentlig i Virkeligheden staar i, og man har villet hense flere af de Spørgsmaal, som her foreligger, og som jo ere ganske simple praktiske Spørgsmaal, til store Principer, som man iøvrigt sympathiserer med og ønsker at gennemføre i deres Helhed paa alle andre Punkter. Man har saaledes været meget beskæftiget med det Spørgsmaal, hvorvidt den ene eller den anden lille Bestemmelse i denne Lov stemmer med det demokratiske Princip og Sligt. Derom vil jeg bemærke, at jeg tror slet ikke, at der er nogen Grund til at gaa ind paa saadanne store, almindelige Betragtninger her. Forresten vil jeg blot bemærke, at der er flere af de Herrer, som virkelig have en forfæret Forestilling om, hvad der nu for Tiden maa siges at være den demokratiske Retning i Europa i det Hele taget. Jeg vil blot i Forbigaaende gjøre en Bemærkning — jeg forlanger jo ikke, at de Herrer skulle lægge større Vægt derpaa end som paa Noget, der er min personlige Erfaring, efter hvad jeg har læst og hørt angaaende denne Ting — og det er den, at det paa ingen Maade nu kan siges at være Demokratiet's Feltraab, at man skal indføre den størst mulige Frihed paa alle mulige Omraader, navnlig paa de økonomiske Omraader. Dette var ganske vist en Tid lang Demokratiet's Feltraab. Der var en Tid lang, hvor man mente, at man

kunde løse alle Opgaver ved at sige: Lad Folk gjøre, hvad de ville, lad dem røre sig frit, saa kommer der nok til Syvende og Sidst noget Godt ud deraf; men jeg tror, jeg kan forsikre de Herrer om, at denne Betragtning er Demokratiet's særdegs med andre Steder i Verden, og det er da navnlig de lavere Lag i Samsundet, den arbejdende Klasse, som ikke længere lader sig affpise med den Forklaring, at, naar man blot holder sig tilbage og lader Alt gaa, som det gaar, saa bliver det nok godt, idet den frie Konkurrence og deslige regulerer Forholdet. Noget Saadant lader Arbejderklassen sig ikke længere nøje med, thi den har nu indset, at netop de lavere Klasser, de forsvarsløse Klasser i mange Henseender have Ret til at kræve Beskyttelse af Staten, og enhver Beskyttelse fra Statens Side, som skal udstrække sig over disse Klasser, kan naturligvis ikke værdsættes, uden at det maa medføre visse Indskrænkninger i det, som man kunde kalde den abstrakte Frihed. Det er jo indlysende, at en saadan Beskyttelse kræver Kontrol, Forbud og Indgrib af Statsmagten paa mange Punkter, hvor man ikke tidligere har kendt noget Saadant, og derfor tror jeg, at det er en urigtig Forestilling, som de Herrer have, naar de mene, at saadanne Stitord som: kommunal Selvførelse, fri Konkurrence og Deslige nu for Tiden imponere Demokratiet andre Steder i Verden. Dette er nemlig meget langt fra at være Tilfældt, idet det tværtimod er den modsatte Retning, som er især med at gjøre sig gjældende. Jeg vil ikke blot gjøre opmærksom paa, at det er en feil Forestilling, man har, naar man saaledes uden Videre stempler dette som Demokratiet's Grundsætninger og som den demokratiske Retning nu for Tiden, thi det er det slet ikke. Det, som jeg iøvrigt nærmest vil hævde, er, at der ikke er nogen Grund til her at komme tilbage til disse store Grundbetragtninger, thi her handles der jo kun om smaa praktiske Foranstaltninger, Foranstaltninger, for hvilke der ikke kan være nogen anden fornøftig Maalestok end den, hvorledes man under vore Forhold, saaledes som de nu engang ere, bedst kan naae Maalet. Naar jeg saaledes skal komme tilbage til de vigtigste Punkter, som ere Mindretallet og Flertallet i Udvalget og — kan jeg gjerne tilføje — mig selv imellem, saa se vi jo, at det egentlig ikke er saadanne Ting, som kunne give Anledning til store Betragtninger. Lad os nu dvæle ved nogle af de enkelte Punkter, som i den Henseende ere dragne frem. Der er da altsaa først Vindringsforslaget under Nr. 1, som jo angaar det Spørgsmaal, om man allerede nu skal udstrække disse Foranstaltninger til Andet end Levnetsmidler. Flertallet mener, — og det mener ogsaa jeg, — at det er rigtigst at blive staaende ved Levnetsmidler, ikke paa nogen Maade, fordi vi ere imod, at ogsaa de andre Artikler un-